

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
ספר תרכ"ו-1866
ליהודים היתה אורה ושמחה

<p>The Jews had light and joy and gladness and honor. And our Sages said in Megillah 16b: Rabbi Yehuda said, "Light—this is Torah," as it is stated, "For a commandment is a lamp and the Torah is light." "Joy—this is a festival," as it is stated, "And you shall rejoice in your festival." "Gladness—this is circumcision," as it is stated, "I rejoice over Your word." "Honor—these are tefillin," as it is stated, "And all the peoples of the earth shall see [that the name of the Lord is called upon you]." And it is taught: Rabbi Eliezer the Great says, "These are the tefillin of the head."</p>	<p>ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר. ואמרו רבותינו ז"ל במגלה ט"ז ב': אמר רבי יהודה, "אורה זו תורה," וכמו שנאמר, "כי נר מצוה ותורה אור." "שמחה זה יום טוב," וכמו שנאמר, "ושמחת בחגך." "ששון זו מילה," וכמו שנאמר, "שש אנכי על אמרתך." "ויקר אלו תפלין," וכמו שנאמר, "וראו כל עמי הארץ [כי שם ה' נקרא עליך]." ותניא רבי אלעזר הגדול אומר, "אלו תפלין שבראש</p>
<p>And it is explained in Chidushei Aggados that because these matters are a sign, Haman decreed against them more than anything else. And when his decrees were annulled, these matters returned to their original state.</p>	<p>ופירש בחידושי אגדות שלפי שדברים אלו הם אות, לכה גזר המן עליהם יותר. וכשנתבטלו גזרותיו, חזרו דברים אלו לקדמתן.</p>
<p>And this is what is translated in Targum Sheni: "For the Jews, there was permission to engage in Torah and to guard the Sabbath." Although in the words of our Sages there is no mention of the Sabbath, this is because it was included in Haman's decrees, as mentioned above.</p>	<p>וזוהו שתרגם בתרגום שני, "ליהודאי הות רשותא למיעסק באורייתא ולמיטר שבתא," אף שבדברי רבותינו ז"ל לא דרשו כלום על השבת, והיינו כי זה היה מגזרותיו של המן כנזכר לעיל.</p>
<p>And the matter is understood based on what our Sages said in the Midrash: "All festivals are destined to be annulled except for Purim." Rabbi Eliezer says, "Even Yom Kippur [will not be annulled]." This is because Yom Kippur is a day that is like Purim; therefore, it will also not be annulled.</p>	<p>והענין יובן על פי מה שאמרו רבותינו ז"ל במדרש: "כל המועדים עתידים להתבטל חוץ מפורים." רבי אלעזר אומר, "אף יום כיפור." והיינו מפני שיום הכיפורים הוא יום שהוא כפורים, לכה גם הוא לא יתבטל.</p>
<p>And the explanation of the festivals being annulled is that the festivals are a level of "appointed for joy," which is a revelation of His blessed divinity, and from this revelation comes joy.</p>	<p>ופירוש ענין שיתבטלו המועדים הוא כי המועדים הם בחינת "מועדים לשמחה," שהוא בחינת גלוי אלקותו יתברך, ומפני הגלוי מצד זה נמשך השמחה.</p>
<p>However, in the future, when there will be such an abundant revelation of His blessed divinity that the revelation of the festivals will be nullified before the intensity of the revelation that will exist then and will not be significant at all—like a candle in daylight—then all festivals will be annulled in the future compared to the immense revelation of the future.</p>	<p>אף לעתיד, כשיהיה נמצא גלוי אלקותו יתברך בריבוי כל כך עד שהגלוי שנמשך במועדים יתבטל נגד עוצם הגלוי שיהיה אז ולא יתפס מקום כלל, וכמו שרגא בטיהרא, ויש בכלל מאתים מנה, וכמו כן גם לעתיד, אף כי יהיה גם הגלוי במועדים,</p>

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

ספר תרכ"ו - 1866

ליהודים היתה אורה ושמחה

	מכל מקום, מפני עוצם הגלוי שיהיה לעתיד, לא יתפס מקום כלל.
And it follows that they [the festivals] are nullified because they are not as significant as they are now. For now, in all the days, the revelation of His blessed divinity does not shine, so on the festivals, when the revelation of His blessed divinity shines, they are "festivals of joy." But in the future, when the revelation of His blessed divinity will shine on all days, the revelation of the festivals will not be considered significant at all. Therefore, all the festivals will be nullified in the future in comparison to the immense revelation of the future.	ונמצא כי בטלים הם שאינם חשובים כמו עכשיו, שבכל הימים אינו מאיר גלוי אלקותו יתברך, לכן במועדים כשמאיר גלוי אלקותו יתברך, הרי הם מועדים לשמחה. אבל לעתיד, כשיאיר גלוי אלקותו יתברך בכל הימים, לא יחשב כלל הגלוי שבמועדים. לכן כל המועדים בטלים. לעתיד נגד עצם הגלוי שלעתיד כו.
Except for Purim, because the miracle of Purim occurred due to the fact that they had previously been in a state of self-sacrifice the entire year, [facing the decree] to be destroyed, killed, and annihilated. And had they transgressed [the Torah], nothing would have been done to them. Yet they stood in self-sacrifice; therefore, they drew down from a very high level. Thus, even in the future, Purim will not be nullified, even in comparison to the immense revelation of the future.	חוץ מפורים, לפי שהנס דפורים היה שמפני שהיו קודם במסירת נפש כל השנה להשמיד להרוג ולאבד, ואם היו עוברים על הדת לא היו עושים להם כלום, והם עמדו במסירת נפש. לכן המשיכו מבחינה גבוהה מאוד. לכן גם לעתיד לא תתבטל גם נגד עצם הגלוי דלעתיד.
And likewise, Yom Kippur is like Purim, for on Yom Kippur, there were also lots [for the goats], which indicates an immense revelation from a level beyond the order of creation. And this is what our Sages said, "And joy—this is a festival," for the festival of Purim will not be nullified even in the future, as it belongs to a very high level.	וגם יום הכפורים הוא כפורים, שגם ביום הכיפורים היו גורלות, שזה מורה על עצם הגלוי מבחינה שלמעלה מהשתלשלות. וזהו שאמרו רבותינו ז"ל, "ושמחה זו יום טוב," שיום טוב דפורים לא יתבטל גם לעתיד, להיותו מבחינה גבוהה מאוד.
And although the verse cited is "And you shall rejoice in your festival," which refers to all three festivals, nevertheless, since all of them will be nullified in the future and only Purim and Yom Kippur will remain, it therefore refers to Purim, and according to Rabbi Eliezer, also to Yom Kippur.	ועם כי הביא קרא ד"ושמחת בחגך," שזהו על כל ג' מועדים, עם כל זה, מאחר שכולם יתבטלו לעתיד ולא ישאר רק פורים ויום הכפורים, א"כ קאי על פורים, ולדעת רבי אלעזר גם על יום הכפורים גם כן.

Rebbe Maharash

Torahs Shmuel

ספר תרכ"ו-1866

ליהודים היתה אורה ושמחה

Similarly, the matter of "Light—this is Torah" can be understood. Although the Israelites accepted the Torah at Mount Sinai, it is known that the mountain was held over them like a barrel: "If you accept the Torah, good; and if not..." Thus, they could have said that they were coerced. However, through the miracle of being saved from Haman's decree, it is stated, "The Jews confirmed and accepted," and our Sages said, "They confirmed what they had already accepted"—meaning, what they had received at Mount Sinai, they now confirmed willingly, without any coercion.	וּכְמוֹ כֵּן יוֹבֵן עֵינֵינוּ "אוֹרָה זוֹ תוֹרָה", כִּי אִם שֶׁקִּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל אֶת הַתּוֹרָה בְּהַר סִינַי, אֲךָ הִנֵּה נֹדֵעַ כִּי כָּפָה עֲלֵיהֶם הָר כְּגִגִּית, "אִם תִּקְבְּלוּ אֶת הַתּוֹרָה מוֹטָב, וְאִם לֹא כו'." וְאִם כֵּן, הִיָּה בִּיקְלָתָם לֹמֵר "אֲנוּסִים הָייִנוּ." אֲבָל עַל יְדֵי הַנֵּס שֶׁנִּצְלוּ מִגְזֵרַת הָמָן, נֶאֱמָר "קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים," וְאָמְרוּ רַז"ל, "קִיְּמוּ מִה שֶׁכָּבַר קִבְּלוּ," הִינוּ, מִה שֶׁקִּבְּלוּ בְּמַעֲמַד הָר סִינַי, קִיְּמוּ כַּעַת בְּנֶפֶשׁ חִפְצָה בְּלִי שׁוּם אוֹנָס.
Therefore, it is said, "Light—this is Torah," because the primary acceptance of the Torah was in the days of Mordechai and Esther.	לָכֵן נֶאֱמָר "אוֹרָה זוֹ תוֹרָה," שֶׁעִיקַר קִבְּלָתָהּ הָיְתָה אַזְ דְּיוֹקָא.
And based on this, it is understood what our Sages said in the Jerusalem Talmud, Tractate Sukkah, Chapter 4, that the exile of Egypt was like a brick compared to a stone in relation to the exile of Babylonia.	וְעַל פִּי זֶה יוֹבֵן מִה שֶׁאָמְרוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל בִּירוּשָׁלַיִם מִסֻּכַּת סוּכָה פָּרָק ד' שְׁגָלוֹת מִצָּרִים הָיְתָה כְּמוֹ לִבְנֵה נֶגֶד אֶבֶן נֶגֶד הַגָּלוֹת דְּבָבֶל.
And this is because bricks correspond to the letters of the Name "Ban" (52).	וְהִינוּ כִּי לִבְנִים הֵם אוֹתִיּוֹת דְּב"ן
Therefore, in the exile of Egypt, it is stated "sapphire brickwork" (Shemot 24:10), because Israel had not yet accepted the Torah willingly.	לָכֵן בְּגָלוֹת מִצָּרִים נֶאֱמָר "לִבְנֵת הַסַּפִּיר" (שְׁמוֹת כ"ד:י'), שֶׁעֲדִין לֹא קִיְּבְּלוּ יִשְׂרָאֵל הַתּוֹרָה בְּרָצוֹן.
Whereas in the days of Mordechai and Esther, they confirmed what they had already accepted.	מִשָּׁאִין כֵּן בִּימֵי מָרְדֳּכַי וְאֶסְתֵּר, שֶׁקִּיְּמוּ מִה שֶׁכָּבַר קִבְּלוּ כו'
This was at the end of the Babylonian exile, and it is stated "sapphire stone," as they confirmed what they had already accepted.	שֶׁזֶה הָיָה בְּסוֹף גָּלוֹת בָּבֶל, נֶאֱמָר "אֶבֶן סַפִּיר," שֶׁקִּיְּמוּ מִה שֶׁכָּבַר קִבְּלוּ.
This refers to the level of the letters of the Name "Mah" (45), which corresponds to stones—representing a creation formed by Heaven.	וְהִינוּ בְּחִינַת אוֹתִיּוֹת דָּשֵׁם מ"ה, שֶׁהוּא בְּחִינַת אֲבָנִים, בְּחִינַת בְּרִיאָה בִּידֵי שָׁמַיִם.
Therefore, it is stated, "What did they see to do so, and what transpired?" (Megillah 15b), referring specifically to the letters of the Name "Mah."	לָכֵן נֶאֱמָר, "מִה רָאוּ עַל כָּכָה וּמָה הִגִּיעַ כו' (מְגִילָה ט"ו:ב'), שֶׁהוּא בְּחִינַת הָאוֹתִיּוֹת דָּשֵׁם מ"ה דְּיוֹקָא.
And therefore, the Babylonian exile is called "stone" because of the letters of the Name "Mah," which are referred to as stones.	וְלָכֵן נִקְרָאת גָּלוֹת בָּבֶל בְּשֵׁם "אֶבֶן" עַל שֵׁם 'אוֹתִיּוֹת דָּשֵׁם מ"ה, שֶׁנִּקְרָא "אֲבָנִים" כו'

Rebbe Maharash
Torahs Shmuel
ספר תרכ"ו - 1866
ליהודים היתה אורה ושמחה